

SUMMARY

NetQues Project Report Speech and Language Therapy Education in Europe United in Diversity

Network for Tuning Standards and Quality of Education
Programmes in Speech and Language Therapy/Logopaedics
across Europe (NetQues): a multilateral academic and
professional network

26 September 2013

Project No. 177075-LLP-1-2010-1-FR-ERASMUSENWA

**Lifelong
Learning
Programme**

The NetQues project was undertaken with support from the European Union
This project has been co-funded by the European Commission's
ERASMUS Lifelong Learning Programme through the Education Audiovisual & Culture
Executive Agency

This publication reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be
held responsible for any use which may be made of the information contained therein

© 2013 by CPLOL/NetQues

All rights reserved

The summary document may be reproduced or transmitted electronically in full or in sections subject to acknowledgment of NetQues.

Összefoglalás

- I. A NetQues egy olyan együttműködési (network) program, amelynek célja az Európai Logopédiai Képzések standardjainak és minőségeinek összehangolása. Az Európai Logopédiai Szövetség, Comite Permanent de Liaison des Orthophonistes/ Logopedes de l'Union Europeenne (CPLOL) által irányított munkában 31 európai országból 65 szakmai és felsőoktatási partner vett részt.
- II. A logopédia (beszéd és nyelv terápia) világszerte elismert önálló szaktevékenység, amely számos országban törvényi szabályozás alatt működik. Az Európai Unió (EU) bővülésével együtt járt a törvényi szabályozás változása, amely ösztönözni kívánja a határokon átnyúló mobilitást és a képesítések elismerését a tagállamok között. Következésképpen megjelent annak a szükségessége, hogy felmérjék és elemezzék az oktatási programokat az EU-ban és azon kívül is. A projekt célja, hogy megállapodjanak a logopédiai képzések közös területeiben, figyelembe véve a különbségeket is. A megállapodás ismerteti az elfogadott közös mag kompetenciákat, amelyek egyaránt fontosak és kívánatosak, hogy a frissen végzett logopédus biztonságosan és hatékonyan tudja gyakorolni a szakmáját. A NetQues projekt magáévá téve az EU harmonizációs elveit, viszonyítási pontokat, összetartozást és megegyezést keres, a közös vonatkoztatási mérték kialakítása céljából.
- III. Beszéd, nyelvi és kommunikációs zavarok felismerése sok ezer évre vezethető vissza. A tizenkilencedik század végén kevés szakember foglalkozott ezeknek a zavaroknak a felismerésével és kezelésével egész Európában és a világ többi részén is. Az idők folyamán azonban önálló, független tudományos területté vált. Alátámasztja mindezt az EU széleskörű szervezetének a CPLOL létrejötte is.
- IV. A logopédia, az emberi kommunikáció, hang, beszéd, nyelvi és nyelési zavarok leírásával, vizsgálatával és kezelésével foglalkozó tudomány. A logopédus teljes mértékben kompetens az emberi kommunikáció és a hozzá kapcsolódó zavarok megelőzésében, vizsgálatában és kezelésében.
- V. A logopédiai tevékenység sokat változott az idők során a társadalmi változások, az emberi gondolkodás és a kapcsolódó tudományos területek, az orvostudomány, a pszichológia, nyelvészet, a szociológia és a neveléstudomány fejlődésével összefüggésben. A demográfiai változások, a diagnosztikai, műszaki, és a kommunikációs technológia fejlődése valamint a szociológiai változások is befolyásolták a logopédiai gyakorlat fejlődését. A prioritások megváltozásával a logopédiai gyakorlati területei fokozatosan kiszélesedtek az EU különböző tagállamaiban.
- VI. A NetQues projekt célja:
 - meghatározni a logopédia tudományos és szakmai profilját EU-ban
 - meghatározni a képzési programok bemeneti és kimeneti követelményeit, az elsajátítandó ismeretanyag és a gyakorlati készségek tekintetében.

- azonosítani az általános és a specifikus kompetenciákat, amelyeket el kell sajátítani a képzés során.

- VII. A kutatási programban összesen 65 partner vett részt, mind a 27 EU-tagállamból, valamint Liechtensteinből, Norvégiából és az EU - tagjelölt országok közül Izlandról és Törökországból. A résztvevők főleg a felsőoktatási intézményeket képviselték, de akadtak olyanok, akik szakmai szervezetek képviseletében jelentek meg. A vezető partner, a CPLOL végezte a projekt koordinálását, a munkába minden európai országból bevont szakértő logopédusokat és egyetemi oktatókat. A résztvevők hat munkacsoportot (MCS) hoztak létre, amelyet úgy válogattak össze, hogy tagjai minden szakterületet, valamint földrajzi területet egyaránt képviseljenek. A feladatokat összehangolták a harmonizációs folyamat irányvonalaival, majd ezeket elosztották a munkacsoportok között. Minden egyes munkacsoport a munka egy fontos eleméért vállalt felelősséget, amelyet megosztottak a tagok között. A néprajzi kutatások megközelítését alkalmazták, amikor kulcsinformátorként a résztvevő szakértők széles sorát használták. Két európai szintű felmérést végeztek, annak érdekében, hogy minél teljesebb áttekintést adjanak a logopédiai képzések különbözőségéről és sokszínűségéről. A kapott eredmények viszonyítási alapul szolgálnak a frissen végzett logopédusoktól elvárható kompetenciákról.
- VIII. A felmérésekből származó adatok azt mutatják, hogy minden ország legalább egy olyan képzési programmal rendelkezik, amely logopédus képezést ad. Két ország rendelkezik egy képzési programmal és számos országban több, mint egy program található. A logopédus képzési programok Európában általában az egyetemeken belül, elsősorban államilag finanszírozott és túlnyomórészt más egészségügyi képzési programokkal együtt folyik. (Európában, általában annyiféle képzési program van, ahány egyetemen képeznek logopédusokat, Magyarországon, négy egyetemen folyik logopédus képzés, ugyanazzal a képzési programmal. Hazánkban a logopédus képzés a gyógypedagógus képzés része.)
- IX. A logopédus képezést általában, egy bachelor diplomát adó, legalább hároméves alapképzés elvégzésével, lehet megszerezni. Mester fokozatot (az Európai Képesítési Keretrendszer 7 szintje) is el lehet érni, összesen öt év felsőoktatásban eltöltött esztendő után (három év alap- és két év mesterképzés). Doktori programok átlagosan további három évig tartanak. Szinte minden EU-tagállamban lehetséges a tanulmányok folytatása az alap, mester és a doktori képzésben. Egy tanulmányi év során általában 60 kreditet lehet megszerezni, az Európai Kreditviteli Rendszer (ECTS) alapján, ahol ezt használják.
- X. A legismertebb képzési programokat az állam vagy a kormány szabályozza. A visszajelzések alapján a legtöbb logopédus hallgató Franciaországban van. Váratlanul nagyszámú logopédus hallgatót jeleztek Belgiumból és Hollandiából, ami részben annak köszönhető, hogy a Németországból több diák érkezik ezekbe az országokba logopédiai tanulmányai folytatására. Meg kell azonban jegyezni, hogy a felmérésben szereplő, néhány számadat becslésekre alapul, mivel számos ország nem vezet központi statisztikát a hallgatók tanulmányaival kapcsolatos adatokról.
- XI. A képzési programok a hallgatók teljesítményére, széles körű értékelési formákat használnak, úgymint szóbeli, írásbeli és (klinikai) gyakorlati vizsga. Az értékelés során a tapasztalatok különféle módon történő visszajelzését, video-elemzést és a

tanulói önértékelést is használnak. Az elméleti képzés mellett, minden programhoz tartozik mentorált vagy gyakorlatvezető tanár által irányított klinikai vagy tanítási gyakorlat, mert a gyakorlati képzés kulcsfontosságú szerepet játszik a logopédus szakmai képzettségének megszerzésében. A klinikai kompetenciák meglétét, a gyakorlati képzettség elsajátítását, klinikai szupervizor vagy gyakorlatvezető tanár értékeli. A klinikai kompetenciák felmérésére különböző módszereket használnak, úgymint szóbeli vagy írásbeli vizsga, megfigyelések alapján készült értékelőlap valamint portfólió vagy esettanulmány bemutatása. A hallgatók kutatási projektekből való részvételével a programok kétharmadában találkozhatunk.

- XII. Kompetenciák: A képzés követelménye, hogy a hallgatók olyan képzettséget szerezzenek, amelyek összetett elmélet és gyakorlat ismereteket valamint interakciós képességeket tartalmaznak, és szükségesek ahhoz, hogy a képzett logopédus hatékony, bizonyítékokon alapuló gyakorlati munkát tudjon folytatni. Az eredmények összehasonlításakor, a legszembetűnőbb az volt, hogy egyetértés van az egyetemi oktatók, a már végzett logopédusok és azok munkaadói között abban, hogy melyek azok az általános és specifikus kompetenciák, amelyekkel a logopédusnak rendelkeznie kell ahhoz, hogy gyakorolni kezdje a szakmáját.
- XIII. A specifikus kompetenciák a logopédiai tevékenység különböző formáira vonatkoznak. A logopédus kompetens a kommunikációs és nyelési zavarok esetében logopédiai tevékenységet végezni. Logopédiai tevékenységek: a vizsgálat, a diagnózis, a terápia, a megelőzés és a tanácsadás. A logopédiai tevékenység nemcsak az érintettek, hanem azok hozzátartozóira is irányul. A specifikus kompetenciákat nélkülözhetetlennek tartják a logopédus munkájában, amelyek hat meghatározott, gyakorlati alkalmazási területre vonatkoznak: a kommunikáció zavarok és a nyelési nehézségek vizsgálata és meghatározása, a logopédiai kezelés megtervezése és végrehajtása, a logopédiai ellátás megtervezése, fenntartása és értékelése, a megelőzés, a szakmai fejlődés, folyamatos képzésben való részvétel és a specifikus etikai felelősség.
- XIV. Az általános kompetenciák közül az interperszonális (személyek közötti) és intraperszonális (személyes) kompetenciákat tartják elengedhetetlennek.
- XV. Közös mértékek (viszonyítási alap): Az összeállított anyag tartalmazza azokat a kompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a frissen végzett logopédusok számára. A legfontosabbnak tartott és a leggyakrabban említett kompetenciák az I. mellékletben találhatóak. A dokumentumot úgy lehet tekinteni, mint az EU-szerte elfogadott közös működési keretrendszert, amelynek minden logopédusnak meg kell felelnie ahhoz, a szakmát gyakorolhassa. Viszonyítási alapot jelent a logopédus alapképzéseknek és el kell juttatni minden európai logopédus képzési helyre.
- XVI. A logopédus képzés Európa-szerte változatos és folyamatosan, intenzíven fejlődik. A szakterület jelenleg különböző fejlődési szinten van az egyes európai országokban. A logopédiai képzésben oktatóknak és a logopédusoknak is közös a célja abban, hogy színvonalas képzést hozzanak létre és ezzel a lehető legjobb szolgáltatást biztosítsák a logopédiai ellátásra szorulóknak számára. A NetQues projektet is ez a cél hatotta át az egész időszakban. A közös munka során tapasztalt szakértelem és az elhivatottság biztatónak tekinthető a szakma jövője és azoknak az embereknek a sorsa szempontjából, akik az elkövetkezőkben logopédiai ellátásban részesülnek.

7. fejezet

A frissen végzett logopédustól elvárható kompetenciák

1. Bevezetés

A logopédiai képzési programok feladata, hogy kialakítsák a megfelelő kompetenciákat a hallgatókban. Ahogy azt a 3. fejezetben áttekintettük, a logopédia egy komplex tudományterület és egy gyakorlati tevékenység is. Fontos, hogy a frissen végzett logopédus felé támasztott képzési kimeneti követelmények pontosan meg legyenek határozva, úgy hogy azok lefedjék a szükséges kompetenciákat. A szakértők kívánatosnak tartják, hogy a gyakorlati kompetenciák a következő területeket is fedjék le:

1. Technikai kompetenciák: a logopédus, hogyan közelíti meg saját feladatait.
2. A logopédus hogyan használja a tudását, ismereteit, ötvözve a megfelelő attitűddel és a döntéshozó stratégiákkal.
3. A személyes és szakmai folyamatos fejlődés.

A szakmai kompetenciákat, gyakran úgy írják le, mint „a megfelelő dolgot csinálni” vagy a „megfelelő dolgot, a megfelelő módon csinálni” vagy a „megfelelő embernek csinálni” lásd Harden (2002) leírását az egészségügyi képzésről és Adam (2006) bevezetőjét a kimeneti követelményekről az EUA Bolognai Kézikönyvben.

Az összehangolás folyamatban a kompetenciák referencia pontként szolgálnak a képzési tematikák számára nem pedig szigorú követelményként. Rugalmasságot és autonómiát hagyva a tematikák kialakításában, ugyanakkor közös nyelvet adnak a tematikák céljainak kidolgozásához.

Az összehangolási folyamat során két kompetencia csoportot hoztak létre az un. **általános kompetenciákat** vagy alkalmazandó készségeket illetve a **specifikus, szakmai kompetenciákat**. Az előbbiek nem csak a tárgyi tudásra és a szakmai tudás alkalmazására korlátozódnak, az utóbbiak pedig a tárgyi tudásra és a tudományterület ismeretére vonatkoznak.

A projektben a munkába bevont partnerek egyetértettek abban, hogy a leghatékonyabb módja a képzési programok összehasonlításának az, ha arra fókuszálnak, hogy mit kell egy frissen végzett logopédusnak tennie a munkája során. A kompetenciák úgy kerültek kialakításra, hogy nem csak azt írják le, amit képesek megtenni, hanem képesek megtenni valamit annak megértésével, rugalmasan alkalmazni magas szintű kognitív képességeket úgy, mint például az analízis és a szintézis. A kompetenciák meghatározásánál szintén fontosnak tartották azt, hogy a logopédus legyen képes keresni és szelektálni a megfelelőnek ítélt információk közül, alkalmazva a reflektív kritikai gondolkodást, és a megfelelő cselekvési módot választva. Bizonyításon alapuló módszereket alkalmazzon a legmegfelelőbb módon és a legjobb okból.

A szakmai kompetenciák magába foglalják a készségek egész sorát: tudást – kognitív/intellektuális fizikai képességek és az érzelmi területet, attitűdöket, érzéseket és érzelmeket.

Következésképpen, a projekt azokra a szakmai kompetenciákra fókuszál, amelyek szükségesek a frissen végzett logopédusok számára és amelyek megkülönböztetik más szakmát képviselőktől. Az általános kompetenciák feladata, hogy megteremtsék a szakmai, specifikus kompetenciák fejlődésének az alapját. A specifikus kompetenciákat és az általános kompetenciákat egymástól elkülönítve vizsgálták.

Továbbá, azok az eredmények, amelyekről az alábbiakban beszámolunk, a felmérésben résztvevők által kiválogatja a specifikus tudást, készségeket és attitűdöket, (lásd IV. melléklet), abból a célból, hogy először azonosítsák, azokat a kompetenciákat, amelyek magkompetenciáknak, azaz alapvetően szükségesnek tekinthetők a frissen diplomázók számára, és amelyek kívánatosnak tartanak az eredményes logopédiai munka számára Európa szerte. Másodsor megállapítják, hogy ezen a három területen (például tudás, készség és attitűd) mely kompetenciák vannak egymással kapcsolatban és ez vezet majd a jogosultságok leírásához.

A projekt leírja a tudás sajátos integrációját, speciális tárgyi ismereteket, készségeket, képességeket, amelyeket a logopédus használ abból a célból, hogy munkája során megfeleljen, azoknak a követelményeknek, amelyet a különböző területek kívánnak meg tőle (egészségügy, oktatás, szociális szektor). NetQues célja, tekintetbe véve a logopédus érdekeit, hogy közelítsen az EQF céljaihoz (lásd 7.1 –es táblázat).

2. Módszer

Ahogy azt már az 5. fejezetben leírtuk, a logopédiai szakértők csoportja, az áttekintett dokumentumok, képzési programok, szabályzatok alapján, - Európában és az Egyesült Államokban az ASHA, Ausztráliában az SPA, Kanadában, a CASLPA és IALP irányelvei alapján - a kompetenciák két csoportját hozták létre, az általános és a specifikus kompetenciákat. Ezeket a javasolt tételeket próbálták ki és finomították újra egy módosított Delphi technika segítségével, szélesebb szakértői csoportok, gyakorló logopédusok és logopédiai képzésekben oktató kollégák bevonásával. Az erőfeszítések eredményeképpen létrejött egy 60 tételből álló szakmai és 38 tételből álló általános kompetenciát tartalmazó lista (lásd IV. melléklet).

A szakmai kompetenciák a következő hét területre vonatkoztak:

- Logopédiai tevékenység folytatása
- Kommunikációs és evési, ivási és nyelési zavarok vizsgálata és azonosítása
- Beavatkozás megtervezése és kivitelezése
- Szolgáltatások tervezése, fenntartása és értékelése
- Megelőzés
- Minőségbiztosítás
- Kutatás
- Szakmai fejlődés, folyamatos képzésben való részvétel és specifikus etikai felelősségek

Az általános kompetenciák pedig az alábbi három tételből álltak:

- Instrumentális kompetenciák
- Interperszonális/Személyek közötti és személyen belüli/intrapersonális kompetenciák
- Rendszerszerű kompetenciák

Mind a 98 kompetencia egy kérdőívbe került és a hozzá tartozó szöszedettel együtt elküldték a projektben résztvevő partnerek számára, hogy fordítsák le a saját anyanyelvükre. A kérdőív és a szöszedet aztán elkészítették a kívánt 24 európai nyelven, ellenőrzésként felhasználva a fordításokat. A válaszolók a saját nyelvükön töltötték ki a kérdőívet az interneten keresztül a „SurveyMonkey” használatával.

A kérdőívet a véleményalkotók három csoportjának küldték ki:

1. a különböző országok logopédiai programjában résztvevő egyetemi tanárok, előadók, kutatók,
2. a logopédiai programban a közelmúltban (utóbbi öt évben) diplomát szerzett szakemberek,
3. a logopédusok munkáltatói (beleértve az egészségügyi szolgáltatók menedzsereit).

A válaszolóknak a következő szempontok szerint kellett megítélni a kompetenciákat:

- Nem szükséges ahhoz, hogy egy frissen végzett logopédus praktizálni tudjon,
- Kívánatos, de nem szükséges ahhoz, hogy egy frissen végzett logopédus praktizálni tudjon,
- Szükséges ahhoz, hogy egy frissen végzett logopédus praktizálni tudjon.

A frissen végzett logopédusként határozták meg azt a személyt, aki sikeresen végezte el saját országa logopédus képzését és felkészült arra, hogy logopédusként önállóan dolgozzon.

A kérdőívekre adott válaszokat a 3. Munkacsoport elemezte. Az adatelemzésre az SAS szoftvert és Excelt használták fel, ezzel is biztosítva a sokoldalú statisztikai elemzést.

3. Eredmények és következtetések

Összesen 4383 választ kaptak a „SurveyMonkey” link lezárásakor. A 4383 válasz közül végül 2863 (65%) teljesen kitöltött kérdőívet tudtak felhasználni az elemzésben. A hiányos 1520 kérdőívet nem használták fel.

3.1 A leggyakrabban megjelölt szakmai kompetenciák

A három csoport 25 szakmai kompetenciát jelölt meg a leggyakrabban, amelyeket szükséges kompetenciáknak tekinthetünk (7.2 táblázat).

Jól látható, hogy azok a szakmai kompetenciák, amelyeket szükségesnek tartottak hat – nyolc területre vonatkoznak (lásd 7.2) nevezetesen:

- Gyakorlati alkalmazási terület
- Kommunikációs, evési, ivási és nyelési zavarok vizsgálata és azonosítása.
- Beavatkozás megtervezése és megvalósítása.
- Szolgáltatások megtervezése, fenntartása és értékelése.
- Megelőzés
- Szakmai fejlődés, folyamatos képzésben való részvétel és specifikus etikai felelősségek

A válaszolók véleménye szerint a logopédus képzésnek a vizsgálatra, a diagnózisra, a kezelésre, a megelőzésre és a tanácsadásra kell összpontosítania, hogy a frissen végzett logopédus el tudja kezdeni a munkáját.

7.1. táblázat A leggyakrabban megjelölt 25 szakmai kompetencia

A leggyakrabban megjelölt, lényegének tekintett szakmai kompetencia	
1.	Egy frissen végzett logopédusnak az alábbiakra kell képesnek lennie.
2.	Képes a beszéd- és nyelvi zavarok vizsgálatára, diagnosztizálására és terápiájára.
3.	Képes az evési, ivási és nyelési zavarok vizsgálatára, diagnosztizálására és terápiájára.
4.	Képes ráhangolódni a kliensre és megkönnyíteni a részvételét a vizsgálat és differenciáldiagnózis folyamatában
5.	Azonosítani tudja a különböző helyzetek és a környezet hatásainak az összefüggéseit, és azok befolyását a kliens problémáira.
6.	Megfelelően elemzi és értelmezi a vizsgálatok eredményeit és integrálni tudja a korábbi vizsgálatokból vagy más fontos forrásból származó információkat ezekbe az eredményekbe.
7.	Megfelelő és a számukra érthető módon ad visszajelzést a klienseknek és a hozzátartozóinak a vizsgálat eredményeinek értelmezésével.
8.	Képes szóbeli és írásbeli összegzést adni a felmérések eredményeiről, beleértve a vizsgálati adatok elemzését és értelmezését.
9.	Tudatában van, hogy melyek azok a fontos információk, amely szükséges ahhoz, hogy a zavarokat megértsük és információkat keres ahhoz, hogy az esetleges hiányokat kiküszöbölje.
10.	Felismeri a zavarok kihatását a kliens és a vele kapcsolatban álló személyek pszichés állapotára, szociális és egészségügyi helyzetére.
11.	Amikor szükségessé válik, kellő időben és megfelelő módon átirányítja a klienst más szakemberhez.
12.	Célkitűzései elérése érdekében a vizsgálatok eredményeit integrálja a kliensről szerzett többi fontos információba.
13.	Megérti azokat az elveket, amelyek a specifikus terápiás módszerek alapját képezik.
14.	A klienssel való konzultáció során dönti el, hogy szükséges-e még a beszéd- és nyelvterápia és folytassák-e a kezelést. Ezekbe a beszélgetésekbe más szakembereket és/vagy a hozzátartozókat is bevonja.
15.	Megfelelő és hatékony terápiás beavatkozásokat választ ki és tervez, és ebbe bevonja a kliens környezetében élő fontos személyeket.
16.	Megérti más tudományterületek tagjainak szerepét és velük konzultálva készít beavatkozási/terápiás terveket.
16.	Megfelelő terápiás technikákat és eszközöket használ.
18.	Megfontolt döntéseket hoz azért, hogy a kiválasztott kezelési módszert kezdeményezze, folytassa, módosítsa vagy megszüntesse, valamint megfelelő módon feljegyzi a döntéseit és az azokhoz kapcsolódó érveit.
19.	A terápiás tervben dokumentálja a beavatkozás hatását és minden változtatást.
20.	A terápiáról pontos és naprakész feljegyzéseket vezet a szakmai és törvényi követelményeknek megfelelően, amelyekben kizárólag az elfogadott terminológiát használja.
21.	Információt gyűjt, beleértve minőségi és mennyiségi adatokat, a terápia hatékonyságának felbecsülése céljából.
22.	Megfelelő módon felkészíti a klienst a terápiáról való elbocsátásra, megegyezve vele

	és a hozzátartozóival a befejezés időpontjáról.
23.	Tudja mit jelent a hatékonyság és eredményesség az adott logopédiai beavatkozással kapcsolatban.
24.	Hozzájárul a kommunikációs, evési, ivási vagy nyelési zavarok megjelenésének vagy kifejlődésének a megelőzéséhez, beleértve a zavarokba való korai beavatkozást.
25.	Megérti a logopédus szakma szerepét és korlátait.
	Betartja az országos szakmai testület etikai kódexét és/vagy a minisztérium és/vagy a munkáltató által előírtakat.
	Fejleszti személyiségét, kapcsolatteremtő és kommunikációs készségét, a fejlődési lehetőségek figyelembe vételével.

3.2 Megegyezések a véleményalkotók válaszaiban

Az oktatók, végzett hallgatók és a munkaadók nagyon hasonlóan vélekedtek, arról, hogy melyik az 5 legfontosabbnak ítélt szakmai kompetencia a 60 közül. Annak ellenére, hogy a sok kompetencia közül lehetett választani, jelentős mértékű volt a megegyezés abban, hogy melyik kompetenciákat ítélik meg, lényegesnek vagy kívánatosnak. A 7.3 táblázat mutatja az öt leggyakrabban említett kompetenciát, amelyet nélkülözhetetlen tartottak a válaszadók, a 206 munkáltató, 476 oktató és a 2181 diplomás, akik az elmúlt öt évben fejezték be az alapképzést.

7.2 táblázat Az öt leggyakrabban megjelölt szakmai kompetencia mind a három véleményalkotó csoportban.

A szakértők által leggyakrabban megjelölt szakmai kompetencia		
Munkaadók	Oktatók	Végzett hallgatók
Képes a beszéd- és nyelvi zavarok vizsgálatára, diagnosztizálására és terápiájára.	Képes a beszéd- és nyelvi zavarok vizsgálatára, diagnosztizálására és terápiájára.	Képes a beszéd- és nyelvi zavarok vizsgálatára, diagnosztizálására és terápiájára.
Ismeri a logopédus, szerepét és felelősségét a megtervezett beavatkozás során.	Megfelelő és a számukra érthető módon ad visszajelzést a klienseknek és a hozzátartozóinak a vizsgálat eredményeinek értelmezésével.	Ismeri a logopédus, szerepét és felelősségét a megtervezett beavatkozás során.
Megfelelő és a számukra érthető módon ad visszajelzést a klienseknek és a hozzátartozóinak a vizsgálat eredményeinek értelmezésével.	Képes szóbeli és írásbeli összegzést adni a felmérések eredményeiről, beleértve a vizsgálati adatok elemzését és értelmezését.	Amikor szükségessé válik, kellő időben és megfelelő módon átirányítja a klienst más szakemberhez.
Megfelelő terápiás technikákat és eszközöket használ.	Ismeri a logopédus, szerepét és felelősségét a megtervezett beavatkozás során.	Megfelelő és a számukra érthető módon ad visszajelzést a klienseknek és a hozzátartozóinak a vizsgálat eredményeinek értelmezésével.
Amikor szükségessé válik, kellő időben és megfelelő	Amikor szükségessé válik, kellő időben és megfelelő	Megfelelő terápiás technikákat és eszközöket

módon átirányítja a klienst más szakemberhez.	módon átirányítja a klienst más szakemberhez.	használ.
---	---	----------

3.3 A legkevésbé fontosnak ítélt szakmai kompetenciák

A 7.4 táblázat azt a tíz legritkábban említett szakmai kompetenciát mutatja be, amely elengedhetetlennek tartottak ahhoz, hogy a végzett logopédus gyakorolni tudja a szakmáját.

7.3 táblázat Az összes válaszadó részéről legritkábban választott tíz szakmai kompetencia, amely szükséges a végzett logopédus számára (legalább = 1)

A legritkábban megjelölt 10 szakmai kompetencia	
1.	Képes lejegyezni és értelmezni a következő műszeres mérések eredményeit: tympanometria, akusztikai elemzés, laringográfia, nazometria, sztroboszkópia, nazoendoszkópia, videofluoroszkópia.
2.	Hozzájárul a tudományág és a szakma fejlesztéséhez kutatás és esettanulmányok vállalásával és publikálásával.
3.	Ismeri a matematikai statisztikai módszereket.
4.	Együttműködik mások által kezdeményezett és támogatott kutatásban.
5.	Képes lejegyezni és értelmezni a következő műszeres mérések eredményeit: audiometria.
6.	Javaslatokat tesz új módszerek fejlesztésére, vagy megszerzésére, illetve bevezetésére.
7.	Az aktuális kutatásokhoz kapcsolódóan alkalmaz vizsgálati eszközöket, beavatkozási lehetőségeket és módszereket.
8.	Miután tapasztalatra tett szert és megfelelően képzetté vált, segíti a logopédus hallgatók vagy fiatalabb kollégák munkáját.
9.	Egy frissen végzett logopédus hozzájárul a kommunikációs, evési, ivási vagy nyelési zavarok megjelenésének megelőzéséhez vagy kifejlődéséhez a nyilvánosság és más szakemberek tájékoztatása által.
10.	Hozzájárul az adatok összegyűjtéséhez a minőségbiztosítási programok számára.

Nyilvánvaló, hogy ezek a kompetenciák szakmai tapasztalatokat igényelnek és ezért nem tartották ezeket lényegesnek a frissen végzett logopédusok esetén.

3.4 A leggyakoribb általános kompetenciák

7.4. táblázat A leggyakrabban megjelölt 25 általános kompetencia

A leggyakrabban választott 25 általános kompetencia, amelyet mindhárom válaszadó csoport "szükségesnek" jelölt meg, található a 7.5 táblázatban. Az összes 38 általános kompetenciát figyelembe véve, az interperszonális (személyek közötti) és intraperszonális (személyes) kompetenciák összes tétele, amely a felmérésben szerepelt, belekerült a leggyakrabban megjelölt 25 elem közé, amelyet a válaszadók nélkülözhetetlennek tartottak.

Azok között a tíz általános kompetencia között, amelyet a leggyakrabban jelöltek meg nélkülözhetetlennek, az intraperszonális képességekre vonatkozik, a „becsületes, őszinte és

megbízható viselkedést mutat” valamint a „képes saját teljesítményét elbírálni, és ha kell önkritikát gyakorolni”. Az interperszonális kompetenciák közül a leggyakrabban jelölték meg a „képes érthetően és tapintatosan pontos visszajelzést szolgáltatni a klienseknek” valamint a „empátiát érez a kliensek és a kollégák iránt”, majd ezeket követték a rendszerszerű és az instrumentális kompetenciák, amelyeket általában kevésbé fontosnak tekintettek.

Összefoglalva, az eredmények azt mutatják, hogy az személy közti és a személyes készségeket tartják a legfontosabbnak az általános kompetenciák között. Ezért ezeket az általános kompetenciákra nagyobb figyelmet kell fordítani a logopédiai képzés során, annak érdekében, hogy a végzett logopédus megfelelően tudja gyakorolni a szakmáját. A személyes kompetenciák után, amelyeket egyértelműen igen fontosnak ítélték, leginkább az instrumentális kompetenciákat tekintették nélkülözhetetlenek.

7.4 táblázat Az összes válaszadó részéről a 25 leggyakrabban választott általános kompetencia

A 25 leggyakrabban megjelölt általános kompetencia	
1.	Becsületes, őszinte és megbízható viselkedést mutat.
2.	Empátiát érez a kliensek és a kollégák iránt.
3.	Hatékonyan és tapintatosan tud adatokat beszerezni a kliensektől.
4.	Képes érthetően és tapintatosan pontos visszajelzést szolgáltatni a klienseknek.
5.	Rendelkezik olyan szociális képességekkel, mint például a magabiztosság, együttműködés és a tárgyalóképesség.
6.	Tolerálja a másságot és elfogadja a multikulturalizmus értékeit.
7.	Pozitív hozzáállású, előrelátó és felelősségteljes.
8.	Képes saját teljesítményét elbírálni, és ha kell önkritikát gyakorolni.
9.	Rugalmasan képes megfelelni a szakmai követelményeknek, úgy hogy közben meg tudja őrizni az önbecsülését és kezelni tudja a stresszt.
10.	Felelősségteljesen kész vállalni saját ismereteinek és képességeinek fejlesztését az egész élete folyamán.
11.	Képes függetlenül, önállóan dolgozni.
12.	Képes saját viselkedését az új helyzetekhez alakítani.
13.	Újszerű helyzetekre kreatív és eredeti megoldásokat tud kialakítani.
14.	Kész tudományos szakmai irodalmat áttekinteni annak érdekében, hogy megtalálja a legfontosabb információt egy kérdés megválaszolására.
15.	Megfelelő, hatékony eszközöket és anyagokat használ írásbeli, szóbeli és vizuális instrukció vagy információ átadására.
16.	Adatokat tud gyűjteni különböző módszerek felhasználásával, beleértve a szakmai irodalom áttekintését, interjúvolást, kérdőívek készítését és megfigyelés módszerét.
17.	Felismeri az adott probléma természetét és lehetséges megoldásokat javasol.
18.	Meg tudja indokolni a kiválasztott megoldást/döntést és képes meghatározni a konkrét tevékenységeket.
19.	Azonosítani képes a kockázatokat és csapdákat, amelyek a lehetséges megoldásokhoz társulnak.
20.	Fel tudja használni az ismereteit az adott körülményekhez illeszkedő legmegfelelőbb megoldás kiválasztására.
21.	Képes információkat elemezni, megfelelő következtetések levonni, valamint felismerni e következtetések hatásait.

22.	Képes a különböző forrásokból származó információk összegzésére, egy megfelelő eljárás kiválasztására egy kérdés megválaszolása céljából.
23.	Törvényes és etikus módon alkalmazza a kutatás során kapott adatokat, és megőrzi azok megbízhatóságát és hitelességét.
24.	A feladatokat konkrét lépésekre tudja osztani és valós célokkal rendelkező ütemtervet képes kialakítani, az összes más követelmény figyelembe vételével.
25.	Képes a célokat az ütemtervnek megfelelően elérni.

3.5 Megegyezések a véleményalkotók válaszaiban

A szakmaspecifikus kompetenciákhoz hasonlóan, az egyetemi oktatók, a végzett hallgatók és a munkaadók az általános kompetenciákat is megegyezően ítélték meg, ha a 38 tétel közül az első 5 leggyakrabban választott általános kompetenciát tekintjük. Jelentős mértékű egyetértés volt azzal kapcsolatosan, hogy melyik általános kompetenciákat ítélték meg a legfontosabbnak.

7.5 táblázat mutatja a 206 munkáltató, 476 egyetemi oktató és a 2181 az elmúlt öt évben diplomát szerzett logopédus által megítélt öt legfontosabb általános kompetenciát.

7.5 táblázat Az öt leggyakrabban megjelölt általános kompetencia mind a három véleményalkotó csoportban.

A szakértők által leggyakrabban megjelölt általános kompetencia		
Munkaadók	Oktatók	Végzett hallgatók
Becsületes, őszinte és megbízható viselkedést mutat.	Képes érthetően és érzékenyen, pontos visszajelzést szolgáltatni.	Becsületes, őszinte és megbízható viselkedést mutat.
Képes érthetően és érzékenyen, pontos visszajelzést szolgáltatni.	Becsületes, őszinte és megbízható viselkedést mutat.	Képes saját teljesítményét elbírálni, és ha kell önkritikát gyakorolni.
Empátiát érez a kliensek és a kollégák iránt.	Képes saját teljesítményét elbírálni, és ha kell önkritikát gyakorolni.	Empátiát érez a kliensek és a kollégák iránt.
Felelősségteljesen kész vállalni saját ismereteinek és képességeinek fejlesztését az egész élete folyamán.	Empátiát érez a kliensek és a kollégák iránt.	Képes érthetően és érzékenyen, pontos visszajelzést szolgáltatni.
Képes saját teljesítményét elbírálni, és ha kell önkritikát gyakorolni.	Megfelelő, hatékony eszközöket és anyagokat használ írásbeli, szóbeli és vizuális instrukció vagy információ átadására.	Felelősségteljesen kész vállalni saját ismereteinek és képességeinek fejlesztését az egész élete folyamán.

3.6 A legkevésbé fontosnak ítélt általános kompetenciák

Azt a tíz általános kompetenciát, melyet legkevésbé gyakran jelöltek, úgy mint elengedhetetlen annak érdekében, hogy képes legyen elkezdni a logopédus szakmája gyakorlását, a 7.7 táblázat mutatja.

A rendszerszerű kompetenciákat gyakrabban tekintik kívánatosnak, de nem szükségesnek. Ez azt jelenti, hogy tízből nyolc kompetenciában, nem tekintették szükségesnek a rendszerszerű kompetenciákat. Nyilvánvaló, hogy „idegen nyelven szakmai dokumentumokat, tudományos cikkeket írni és szakmai előadásokat tartani” (ami általában azt jelenti, hogy kutatásokat publikálni), nem tekintették szükséges kívánalomnak a frissen végzett logopédus számára, bár lehet, hogy később szükségessé fog válni a logopédus karrierjének előrehaladása során..

Az, hogy „idegen nyelven szakmai dokumentumokat, tudományos cikkeket írni és szakmai előadásokat tartani” és az idegen nyelv használatának szükségességét a legritkább megítélésének az az oka, hogy a legtöbb a szakmai tudományos irodalom angol nyelven íródott. Az érintett angol nyelvű országokban (vagy ha abban az országban az angolt széles körben használják) kevésbé fontosnak találták azt, hogy a frissen végzett logopédus képes legyen megérteni vagy kifejezni magát idegen nyelven.

7.6 táblázat Az összes válaszadó részéről legritkábban választott tíz általános kompetencia

A legritkábban megjelölt 10 általános kompetencia	
1.	Idegen nyelven szakmai dokumentumokat, tudományos cikkeket írni és szakmai előadásokat tartani.
2.	Megtervezni és kivitelezni egy kutatási projektet egy bizonyos kérdés hatékony megválaszolása céljából.
3.	Másokat megfelelően irányítani.
4.	Másokkal megegyezésre jutni.
5.	Oktatni saját kollégáit és pályakezdeket.
6.	Használni e-learning alkalmazásokat és alkalmazkodni új oktatási technológiákhoz.
7.	Elolvani és megérteni idegen nyelvű szakmai dokumentumokat, tudományos cikkeket és szakmai előadásokat.
8.	Elkezdeni egy új vállalkozást és nehéz helyzeteket felvállalni, ha ez szükséges.
9.	Oktatni más szakembereket vagy a kliens számára fontos személyeket.
10.	Egy tudományos kutatási projekt beszámolójának metodológiáját, eredményeit és elemzéseit, annak értékét megítélni.

4. Megbeszélés és az eredmények értelmezése

Az nyilvánvaló, hogy azokra a szakmai kompetenciákra kell hangsúlyt helyezni a logopédus képzésben, amelyek a kommunikációs zavarok és a nyelési nehézségek vizsgálatával, diagnózisával, kezelésével és tanácsadásával kapcsolatosak. Az egyetemi oktatók, végzett hallgatók és munkaadók nagy egyetértést mutattak abban a kérdésben, hogy a nyelvi- és beszédzavarok vizsgálatában, diagnosztizálásában és kezelésében átfogó kompetenciákra van szükség ahhoz, hogy a kezdő logopédus megfelelően tudja gyakorolni a hivatását. Bár nagy volt egyetértés a szükséges szakmai kompetenciák tekintetében, mégis volt némi eltérés a különböző csoportok esetében, hogy melyeknek tulajdonítottak prioritást az összes 60 szakmai kompetencia közül. Például az oktatók valamivel nagyobb hangsúlyt helyeztek arra a tételre, hogy „képes szóbeli és írásbeli összegzést adni a felmérések eredményeiről, beleértve a vizsgálati adatok elemzését és értelmezését”, míg a végzett logopédusok és a munkaadók sokkal gyakrabban jelölték meg azt a tételt, hogy „ismeri a logopédus, szerepét és felelősségét a megtervezett beavatkozás során”.

Ami az általános kompetenciákat illeti, az interperszonális (személyek közötti) és intraperszonális (személyiségbeli) kompetenciák, azok, amelyeket a leginkább elengedhetetlennek tartanak a logopédus képzésben, és ezek fejlesztését már az alapképzésben is támogatandónak vélik. Az instrumentális kompetenciákat is elengedhetetlennek és kívánatosnak tartották, míg a rendszerszerű kompetenciákhoz tartozó menedzsmentet és kutatást tartják a leginkább kívánatosnak, de nem feltétlenül ítélik szükségesnek a frissen végzett logopédus számára.

Az oktatók, végzett logopédusok és munkaadók részéről a leggyakrabban megjelölt általános kompetenciák, amelyet elengedhetetlen tartanak a frissen végzett logopédus számára, az, hogy „becsületes, őszinte és megbízható viselkedést mutat”.

Az egyetemi oktatók által a leggyakrabban idézett a képességét, hogy „képes érthetően és érzékenyen, pontos visszajelzést szolgáltatni” míg ugyanez a tétel a második a munkaadóknál és a negyedik a végzett logopédusok körében.

Hasonlóképpen, az általános kompetenciák közül, hogy „empátiát érez a kliensek és a kollégák iránt” ugyanolyan gyakran jelölték elengedhetetlennek a végzett logopédusok és a munkaadók (harmadik helyen), és csak valamivel ritkábban az oktatók (negyedik helyen).

Van még néhány más különbség is a csoportok között. A munkáltatók és a végzett hallgatók sokkal gyakrabban jelölték nélkülözhetetlen kompetenciának, hogy „felelősségteljesen kész vállalni saját ismereteinek és képességeinek fejlesztését az egész élete folyamán”, mint az egyetemi oktatók.

Az oktatók gyakrabban jelölték, hogy „megfelelő, hatékony eszközöket és anyagokat használ írásbeli, szóbeli és vizuális instrukció vagy információ átadására”, mint a munkaadók és a végzett hallgatók.

A különbségek minden kategóriában jól tükrözik, hogy a válaszadók relatíve minek tulajdonítanak fontosságot, amikor ezeknek az általános kompetenciáknak a fontosságát hangsúlyozzák a logopédus képzésében,

Különbségek az eltérő elvárásoknak tulajdoníthatók, például azok, amelyek a kutatási tevékenységre vonatkoznak.

Az elvárás, az, hogy a frissen végzett logopédusnak rendelkeznie kell bizonyos kompetenciákkal, de ezeknek a mértéke változik. Az elvárásokban tükröződik az adott országban meglévő képzési program jellegzetessége is. A felmérésből egyértelműen kiderült, hogy a legnagyobb különbségek a kutatási módszerek elsajátításában van, a logopédiai oktatási programokban.

Ahogy az várható volt, az egyetemi oktatók nagyobb hangsúlyt fektetnek az ismeretanyagra, míg a munkaadók úgy tűnik, inkább a gyakorlati készségeket hangsúlyozták.

5. Következtetések

5.1 Elmélet és gyakorlat

A logopédus képzés megköveteli azoknak a kompetenciáknak a meglétét, amelyek az elméletnek és a gyakorlatnak a komplex kölcsönhatásaként jönnek létre, valamint még egy sor interakciós képességet, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a végzett logopédus hatékony, bizonyítékokon alapuló gyakorlatot tudjon folytatni. A logopédia, úgy, mint szakma és tudomány, megköveteli olyan logopédiai képzési programok meglétét, amely lehetővé teszi, hogy azok, akik sikeresen befejezik azt, elsajátítottak egy sor szakma specifikus és általános kompetenciákat, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy gyakorolni tudják biztonságosan és hatékonyan a szakmát. A legfeltűnőbb (és valóban megnyugtató), jellemzője az általános eredmények összehasonlításakor az volt, hogy egyetértés volt az egyetemi oktatók, végzett hallgatók és a munkaadók véleményében, hogy mely szakmaspecifikus és általános kompetenciák fontosak ahhoz, hogy elkezdje gyakorolni a logopédus a szakmáját.

A szakmaspecifikus kompetenciák a vizsgálatra, a diagnózisra, a kezelésre, a megelőzésre és a tanácsadásra vonatkoznak, a kommunikációs zavarok és nyelési nehézségek területén.

Az általános kompetenciák közül különösen fontos, a frissen végzett logopédus számára az interperszonális és személyes kompetenciák. A kliensorientált készségek, mint az empátia és megértés elengedhetetlen, hogy hatékony terápiás kapcsolatot tudjon kialakítani a kliensekkel és a hozzátartozóikkal, és a saját kollégáikkal, hogy össze tudja gyűjteni a megfelelő adatok, valamint abban, hogy a megfelelő bizonyítékokon alapuló diagnózist tudjon megalkotni.

5.2 Tanulás a klinikai gyakorlaton keresztül

A gyakorlatvezetők által irányított és felügyelt klinikai gyakorlat elengedhetetlenül fontos ahhoz, hogy a logopédus hallgató megtanulja, gyakorolja és fejlessze a szükséges kompetenciákat, hogy képzett szakemberré váljon. A gyakorlati képzés minősége és időzítése nagyon fontos ezért ezt gondosan meg kell tervezni. A logopédus hallgatóban ki kell alakítani a szükséges szakértelmet ahhoz, hogy az összegyűjtött vizsgálati adatok gondos mérlegelése alapján helyes klinikai döntéseket tudjon hozni. Jól látható az a törekvés minden logopédus képzésben Európa és világszerte is, hogy a gyakorlati, klinikai ismereteket, a valós életbeli szituációkat beleillesztik a képzésekbe. A képzések között eltérés lehet az elméleti és a gyakorlati képzés arányaiban, de abban nagy az egyetértés, hogy mindkettőre szükség van a logopédussá válás tanulási folyamatában.

5.3 A logopédus képzés közös európai kritériumai

Az összeállított kompetenciák elengedhetetlen a frissen végzett logopédusok számára, amelyek az összes megkérdezett által a leggyakrabban lett megjelölve, ezek az I. mellékletben vannak felsorolva. Ezt a dokumentumot úgy lehet tekinteni, mint az EU -szerte elfogadott közös szabványt, aminek minden logopédusnak meg kell felelnie ahhoz, hogy a szakmát gyakorolja. Ezek referenciamértéket nyújtanak minden logopédiai képzés számára az összes európai országban.

5.4 A karbantartó gyakorlat, az elkövetkezendő célok és a jövő

Miután a végzett hallgató elsajátította az alapvető kompetenciákat, a frissen végzett logopédus

készen áll az önálló munkavégzésre. Azonban egész életen át tartó tanulás és a szakmai fejlődés továbbra is döntő fontosságú, hogy a megszerzett szakmai tudását tovább fejlessze és karbantartsa a gyakorlatban. A támogató munkahelyi környezetnek nagy szerepe van abban, hogy ez megtörténjen.

A logopédia egy állandóan dinamikusan fejlődő szakma, amelynek meg kell felelni a társadalom, változó igényeinek. Az tudomány és technológia fejlődése töretlen, ezért a folyamatos szakmai fejlődés elengedhetetlen a képzett szakember számára. Hasonlóképpen az összeállított kompetenciák szükség kiindulási pontok, hogy a szakmát el tudják kezdeni, de nem szabad úgy tekinteni, mint örökérvényűeket, ezért ezeket időnként felül kell vizsgálni, és rendszeresen frissíteni kell a, hogy tükrözze a szakma fejlődését az oktatásban.